

Exprezident Václav Klaus: Zblbnutí lidstva. Piráti nevědí, co dělají, jsou nejextrémnější levicová strana. Z nákupních vozíků budou malé košíky

- CZ24 News | 16. června 2021

ČESKO: Prosazování témat jako ekologizace kapitalismu a ideologické posuzování výroby podle prospěšnosti není pouhou přeprškou, ale značí zblbnutí lidstva. Řekl to bývalý prezident Václav Klaus v první části rozhovoru, kterou s ním u příležitosti jeho 80. narozenin. Lídři stran typu Pirátů, STAN či TOP 09 podle něj mnohdy ani neví, kam naši zemi postrkují. Voliči progresivistických stran se však vlivem příchodu nové éry podle Klause rádi uskromní a „pochopí, že návštěvy shopping center budou stále výjimečnější událostí a ty nákupní vozíky přestanou existovat a zůstanou jen snadno unesitelné košíky.“

Za pár dnů oslavíte 80. narozeniny. Je to pro vás důvod k hodnocení své veřejné aktivity?

Člověk se nazpátek ohlížet má a musí, protože není-li zakotven v minulosti, jako by neexistoval. Použil jste formulaci hodnocení veřejné aktivity. Podle mého názoru je výročí 80 let něčím, kdy člověk chtě nechtě hodnotí svou životní kariéru jako celek. Politická aktivita je u mě plus minus třicetiletá, ale pořád je to menší část mého života.

Určitě to důvod k ohlédnutí je, ale podle mého postoje k životu není toto výročí důvodem k žádnému loučení se, anebo ke konci jakékoli aktivity. Naopak chci zůstat nadále činným, proto jsem za symbol mých narozenin chtěl něco konkrétního, nechtěl jsem to přejít nečinností. Výsledkem jsou dvě věci. Tou první je, že na mé narozeniny vyjdou mé čtyři knihy, což snad symbolizuje mou akčnost.

První z nich se jmenuje *Transformace v ČR, cesta ke svobodě a prosperitě* a vyšla už minulý týden na VŠE, což je de facto vázané na moje přednášky o transformaci. Dále vyjde v nakladatelství Echo kniha s názvem *Podtrženo*. Zde se jedná o naprosto unikátní soubor mých výpisků z literatury za posledních 50 let. Považuji to za naprosto originální formu textu, nikdo jiný podle mého mínění dosud nic takového nevydal. Je pro mě velmi zajímavé se dnes dívat, co jsem četl v roce 1970, 1984, 1992 atd. a jak se postupně vytvářel můj světonázor a vidění světa. To tedy vychází v edici časopisu Echo.

Třetí knihou je souhrn mých anglických textů za poslední éru, které kolegové dali dohromady. Jmenuje se *Free Society Fatally Endangered*. Podobnou knížku jsem naposled vydal v roce 2014 a za těch šest sedm let se nakupila celá řada mých anglických textů. Nikoli mé překlady, ale originální texty, jak jsem je psal na různé konference. Konečně čtvrtá kniha je velmi pozoruhodná věc. Sestavil ji s námi externě spolupracující autor Tomáš Břicháček, který se u vás také objevuje. Loni mi dal k narozeninám zárodek a letos to dotvořil. Prošel všechny mé texty za 32 let a napsal, co Klaus k jednotlivým tématům tehdy a tehdy řekl. Opět pozoruhodný dokument a narozeninový dárek. Takže tyto čtyři knihy mohou prezentovat, že stále ještě něco jako vetchý stařeček dělám.

A ta druhá věc?

Před asi dvěma třema týdny mě napadlo, že bych měl napsat nějakou úvahu či narozeninové zamyšlení a dva týdny jsem na tom pracoval. Vznikla z toho malá brožurka, která je trochu něco jako minimemoáry. Spousta kolegů, kteří to četli, mi tady říkala, že jsem si napsal osnovu svých pamětí. Jestli to ale někdy z této formy a rozsahu převedu do něčeho velkého, to je věc jiná.

Mnoho lidí, kteří vás dlouhodobě čtou a sledují, říká, že jakkoli je covid strašná věc, tvrdí, že „Klausa to obrovsky nakoplo k aktivitě“. Cítíte to stejně?

Ano, ale neřekl bych, že jde o výjimečnost. Vždycky mě k aktivitě nakopává reálná situace. Napsal jsem toho nekonečně, možná stovky textů, už v počátcích, kdy jsme bojovali o uznání pojetí naší transformace ekonomické i politické. To byla výrazná éra. Nakopla mě i celosvětová diskuse o globálním oteplování, která vedla k mé velmi intenzivní aktivitě. Nakopla mě i migrační krize, kdy jsem psal, vydával a jezdil na mnohé akce. Podobně i covid pro mě byl inspirací, motivem a tématem.

Po dlouhé době jste mohl vystoupit na konferenci přímo, žádné on-line přenosy. Ve Varšavě jste mluvil na téma, jak covid urychlil tendence vedoucí k další sebedestrukci západní civilizace. Použil jste termín primární a sekundární realita, už dříve jste mluvil o destrukci horizontálních vztahů na úkor vztahů vertikálních. Co je pro vás ta sekundární realita?

Sekundární či druhá realita je pro mě posazení člověka z reálného světa, kde svítí slunce, fouká vítr či mrzne do sterilního prostředí on-linového virtuálního světa, ve kterém se toho najednou začíná odehrávat více a více. Jestli si lidstvo kdysi mohlo myslet, že jsou tyto nové technologie pomocným výrobním prostředkem, použiju-li starý marxistický termín, a jde o pouhý doplněk rozšiřující obzory, pak je vidět, že jsme překročili Rubikon. Nejruznější technologie přestávají sloužit k rozšiřování obzorů, ale začínají být náhražkou našich dosavadních obzorů. V tomto smyslu jsem použil výraz druhotná realita.

Jak vnímáte, že většina mladé generace to bere jako pozitivní záležitost? Nemají snad strach, že někdo sleduje jejich veškerý pohyb, všechen finanční pohyb, těší se na zrušení hotovosti apod. Čím to může být?

Nechápu to. Opakuji ale jasně, že to všechno jistě má svůj pozitivní prvek, pozitivní složku a my jsme od počátku varovali před složkou negativní, druhotnou. Měli jsme pocit, že varování stačí. Dneska už jsme se dostali někam jinam. Řadě lidí to prvotní, to reálné přestává chybět a nejenom mladá generace se už uvelebila v druhém prostoru.

Zmínil jste konferenci ve Varšavě. Po dlouhé době to byla skutečná, reálná akce. Měl jsem na stole pozvánku na virtuální konferenci na univerzitě v Tel Avivu. Mě to nemotivuje a nezajímá, abych se přiznal.

Mimochodem, v průběhu covidové krize od vás zaznělo, že jste připraven už nikdy v životě neletět letadlem. Opustil jste tento postoj?

Zrovna do té Varšavy jsem letěl, ale pouze jednu cestu. Ukázalo se, že kvůli stále omezeným leteckým spojům neletí za celý den od nás do Varšavy žádné letadlo, což je výrazná výpověď o dnešní době. Jediná letecká doprava do Varšavy by bylo letět z Prahy do Amsterdamu a odtud do Varšavy. S představou doplňkových pseudocovidových kontrol v Amsterdamu jsem si tuhle možnost nechat zajít a usoudil, že se raději budu kodrcat autem. Takže i v této oblasti je to stále problematické. Jak to bude dál, uvidíme. I když právě tu nad námi letadlo letí, protože jsme v reálném altánku na Hanspaulce a nikoli ve virtuální kostce izolované od světa.

Deník N nedávno v článku tvrdil, že všechny ty lockdowny, home office, on-line výuka a další podobné věci výrazně pomáhaly lidem spíše nespolečenským, introvertům a ulevilo jim to od jejich traumat. Co na to říci? Nemělo to v určitých ohledech své výhody?

Člověk je tvor společenský a nemá zájem sedět izolován od světa. Hledáme s Petrem Macinkou dlouho jednu knížku, o které jsem si myslel, že ji napsal John Wyndham a nemůžeme to v literatuře najít. Byla to kniha ze závěru 50. let, která nadnášela vizi společnosti, kdy každý sedí ve svém podivném domečku a se zbytkem světa je v tehdejší představě propojen pouze sítí kabelů a televizí. Je to 60 let, co jsem tuhle knížku četl a nikdy jsem to nezapomněl. Taková představa mě děsila. Hrdina v té knize zkouší vylézt ze své izolované prostory a vypadá to tam jako naše představa povrchu na Měsíci. Nebylo tam nic jiného než křižující se kabely, kanály a potrubí, které mu dodávaly potravu a další věci. Tato kniha od autora, kterého si teď nemohu vybavit, byla kritikou potenciální budoucnosti, která by se mohla zakládat na těchto principech. Člověk tehdy proti takové společnosti bojoval a ve mně to zůstalo.

Nyní jsou po dlouhé uzávěře opět otevřené restaurace, obchody a další služby, nicméně ještě před tím, než došlo k oficiálnímu zrušení zákazů, si lidé začali hledat cesty, mnohé podniky otevřely navzdory vládním zákazům a občané měli zájem se stýkat. Není tohle důkazem, že značná část lidí vámi před chvilkou popisovanou představu světa také nechce a děsí je?

Určitě ano. Musíte však uznat, že naopak značná část se s tím velmi smířila a upadla do něčeho, co Houellebecq správně nazval podvolení, submission. Někteří se s tím prostě smířili. Když vidím ty

nejvyspělejší lidi světa v sedmičce lídrů států G7, kde jsme viděli Bidena, Johnsona, Merkelovou, Macrona a další, jak se těší z toho, že mají celou dobu roušky, přestože jsou zdraví a jak demonstrativně si podávají ruce vzájemným tukaním loktů, jen kroutím hlavou. Oni si myslí, že tím dávají světu dobrý příklad, pro mě se ale degradují ještě víc, než to bylo možné dosud.

V souvislosti s obnovou ekonomiky po covidu se v EU začalo mluvit o tom, kapitalismus by měl být ekologický a smysluplný, což je také záležitostí ekonomického fóra v Davosu a tezí o „Velkém resetu“. Vy jste říkal, že hrozí socialismus pod novou vlajkou, ale na tyhle věci přistupují i soukromé korporace. Jak je to podle vás možné?

Chování Evropské unie a jejích představitelů je pouze jedním z prvků utváření současného světa, který se utváří celou řadou jiných způsobů. EU je dneska spolu s USA hlavním světovým hlasatelem progresivistických doktrín, kterým bohužel uvěřili primárně na základě dostatečných stimulů lidé z byznysu a hospodářské sféry a jsou sami vnitřně přesvědčeni třeba o potřebě elektrických aut, nikoli normálních aut coby záruky pohyblivosti lidstva. Byznysová sféra v tomto směru pouze maximalizuje zisk, a pokud někdo nabídne podmínky, ve kterých se dá maximalizovat snadněji, pak na to byznys skočí. Nemá ideje, nemyslí, byznys má jen vidinu zisku a umně to svými ideology zakrývá a mluví o jakési zelenosti.

Myslíte, že teze typu, že bankovní úvěry se budou dávat podle ekologičnosti a prospěšnosti, vydrží? Nebo jde pouze o přepršku, která bude spláchnuta tím, že přijde všeobecný ekonomický problém?

Přeprška to určitě není, jde o zásadní strukturální posun lidstva. Je to zblbnutí lidstva, které k tomu mělo nakročeno už delší dobu. Tlak zesiloval. Rozbuškou se stala covidová epidemie, protože v jejím stínu se podařilo lidstvu vnutit mnoho.

Pokud to tak bude, jak naše západní civilizace ob stojí vůči Číně, která se v ekonomice ideologickými měřítky nezdružuje?

Západní civilizace a zejména Evropa se svou vahou, významem, ekonomickou silou, počtem obyvatel a dalšími atributy stále ve světě scvrkává. Jde o nezastavitelný fenomén, to je evidentní. Mám pocit, že budeme takovým zajímavým skanzenem. Evropa bude skanzenem světa, jako je Staroměstské náměstí skanzenem České republiky.

To není moc hezká představa.

Je to hezká představa. Na Staromák chodím rád na pivo, sedím tam a koukám na ty krásné domy...

Budeme mít ale peníze na to, abychom v takovém skanzenu přežívali?

To je něco jiného. Myslím si, že Evropané nové doby, nové éry a nových progresivistických idejí se rádi uskromní a pochopí, že návštěvy shopping center budou stále výjimečnější událostí a ty nákupní

vozíky přestanou existovat a zůstanou jen snadno unesitelné košíky. To je představa naší budoucnosti.

Uvědomují si to voliči stran, které nás k tomuto posunou? Přičemž ty dané strany zároveň předstírají, že to tak nebude.

Jedna věc je, zda si to uvědomují politické strany, které nás k tomu nevyhnutelně postrkávají. Druhá věc pak, jestli si voliči těch stran uvědomují, čemu de facto dávají zelenou. V obou případech to uvědomění není dokonalé. Podle mého názoru spousta lidí v čele nějakých Pirátů, STAN a TOP 09 nedomýšlí, co dělají. Krátkozrakost je základní charakteristikou těchto lidí. Lidé v politice mají krátký život, proto maximalizují krátkodobé efekty. Mají pocit, že platí Keynesovo „In the long run we are all dead“, tedy v že v dlouhém období jsme všichni stejně mrtví, takže je to jedno. Mám strach, že šéfové těch stran se na svět dívají velmi krátkozrace a voliči se nadále uchvacují tím, co se stále ještě dá koupit v našich obchodních domech a naložit do vozíku.

Na druhou stranu, mění se v tomto směru chování voličů za těch uplynulých 30 let? Není to pouze tak, že lidé podobným způsobem reagují na měnící se nabídku politických subjektů?

Není to úplně stejné za posledních 30 let. Nejdřív si toho lidé vážili, protože měli s čím srovnávat. Každé pootevření světa i ve smyslu širší nabídky spotřebního zboží bylo vidět a opět bylo s čím srovnat. Zpočátku si toho všeho lidé velmi vážili a v nějaké chvíli to začali brát jako samozřejmost a teď najednou neví roudama co dělat. Střet s dlouhodobější realitou bude velmi bolestný.

Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz/>